

¡BOMBA!

Defensa del maíz se premia con ímpetus de bisonte; pero con esta pandemia, la esperanza se fue al monte

K'uintsil

Martes 29 de septiembre de 2020

CAMPECHE · YUCATÁN · QUINTANA ROO · AÑO 6 · NÚMERO 1326 · www.lajornadamaya.mx

► HOY ES DÍA NACIONAL DEL MAÍZ

TÁANKELEMO'OBE' MA' U K'ÁAT U KANO'OB KOOLI', KU YA'ALIK MÚUCH' MEYAJ XLA'-KAJ

LA MAYORÍA DE LOS JÓVENES NO SE INTERESA POR LA MILPA, ADVIERTE COOPERATIVA XLA'-KAJ

CHETUMAL. Xla'-Kaj, kúuchil yéetel u múuch' meyajil ts'aatáantik u suuka'anil meyajo'ob maaya kaaj, ti' eets'el tu kaajil Tihosuco, tu méek'tankaajil Felipe Carrillo Puerto, ts'o'okole' ku meyajtik jejeláas ba'alo'ob ti'al ma' u jáawal u beeta'al kool. José Alberto Poot Chablé, leti' máax péektsiltik le meyaja', ku ya'alike' tak walkila' jach óoli' mina'an táankelemo'ob na'atik ba'axten k'a'anan u beeta'al kool, ts'o'okole' yaan uláak'o'obe' ma' xan u yojelo'ob ba'axten jáaw u meyajta'al tumen u taataobi', mix xan tu k'ajóoltajo'obi' tumen yanchaj u bino'ob táanxel tu'ux. "Jach talam bix yanik ba'al, ts'o'okole' chéen wa jayp'éel tu'ux ken p'áatak, tu'ux láayli' k'a'anane'", ku yaj óolitik.

Tu múuch'il meyaj Xla'-Kaje' ku kaxta'al ka péektsilta'ak meyajo'ob suuk u beeta'al ka'ach tumen kaaj, je'el bix kool. Ba'axten túun xixi'ime' k'a'anan ti'al kaaj. Josee' ku núukik k'a'anan tumen wínik'e' ti' xixi'im sijil.

"K-ól. Ma'ili' káajak bak'tun 13 ka'aj beeta'ab xixi'im wínik, tumen táan u kaxta'al ka'ach ba'ax máakilo'ob bín súutuk lu'umkabilo'ob te'e yóok'ol kaaba', le beetik yuumsilo'obe' jejeláas bix úuchik u yáax beetik wínik, ba'ale' ma' jóok' tu beeli', tak ka'aj tu ch'a'ajo'ob xixi'im, wa ka wilke'exe' xixi'ime' yaan jump'éel chan sak ch'aaj naats' te'e tu'ux ku jéek'elo', leti' le ba'ax k'ajóolta'an beey "u puksi'ik'al xixi'im", leti'e' tu ku yantal kuxtal yéetel yaan u yóol ti'al u chímpolitik u Yuumsilo'ob, ts'o'okole' yaan u puksi'ik'al, ti' túun káaj kk'ajóolta'al beey "ixi'im máako'on", ku ya'alik.